

י"ט כסלו – "טעימה" מהגאולה דלעתיד

**פעולת הגילוי דשם הוי'
היתה בארץ למטה ביותר
כמודגש כמה פעמים
בלשון אדמו"ר הזקן
במכתב: "הפליא והגדיל ה'
לעשות בארץ" וכו' ●
וטעם הדבר הוא – משום
שבי"ט כסלו היתה
"טעימה" של הגאולה
דלעתיד כאשר יהי'
"ונגלה כבוד ה' וראו כל
בשר יחדיו כי פי ה' דיבר"
● משיחת י"ט כסלו
ה'תשד"מ – בלתי מוגה**

לעשות בארץ והפליא והגדיל שמו הגדול והקדוש אשר נתגדל ונתקדש בעיני כל השרים וכל העמים אשר בכל מדינות המלך אשר גם בעיניהם יפלא הדבר הפלא ופלא וענו ואמרו על זאת כי אם מאת ה' היתה זאת היא נפלאת בעינינו" כלומר הוא נותן חשיבות יתירה להשפעתה של הגאולה על "כל השרים וכל העמים" ומאריך בכמה פרטים בדבר והמעין במכתב (שכבר נדפס – אגרות קודש אדה"ז ע' צז ואילך) הרי אותיות מחכימות ומאירות וכשיתבונן המעין בזה ימצא שם אריכות גדולה בכמות וכ"ש באיכות.

נשאלת אפוא השאלה: מכתב זה נכתב לכל לראש ליחידי סגולה הרלו"צ מברדיטשוב אחד מגדולי תלמידי הרב המגיד ולר"ב ממזיבוז' נכדו של הבעש"ט ואדמו"ר בדורו וגם לאח"ז ע"י ספריו וכו' – ואם כן צריך עיון גדול: יחידי סגולה אלה הרי ידעו והבינו את תוכנו העמוק של המאסר והגאולה וכיצד זה ה"י קשור להפצת פנימיות התורה וכו' (שהרי סיבת המאסר והגזירה נתפרסמה בכל המדינה כולה ובודאי שגדולי ישראל בדור ההוא ידעו על כך) ובמילא איזו תפיסת מקום יש להשפעת הגאולה על השרים והעמים לגבי ענינה העמוק של הגאולה עצמה ולמאי נפק"מ מה אמר על כך גוי בפטרבורג!?

נכון אמנם שאין אלה גוים סתם אלא שרים שרי המדינה וכו' שבהם היתה תלויי גאולתו (ע"פ הטבע) אבל

א. את ביאור תוכן הגאולה די"ט כסלו יש לחפש לכל לראש בדבריו של בעל הגאולה עצמו ובפרט בדברים שנאמרו על ידו בסמיכות לגאולתו.

בענין זה אנו מוצאים את מכתבו הידוע שבו ביאר בפרטיות את ענין הגאולה ואופנה. ולמרות שמכתב זה נכתב ליחידי סגולה הרי היות שלאחר מכן התפרסם המכתב (ונראה שהפירסום ה"י תיכף לאחר כתיבתו) מוכח שהכוונה במכתב זה היא ללמד הוראה לא רק עבור יחידי סגולה דהיינו ענין של גאולה כפי שהוא קשור עם יחידי סגולה – אלא זהו ענין הקשור עם כל אחד מישראל ועם כל ישראל ענין השייך לכל אלה שהמכתב הגיע אליהם וגם אלו שהמכתב גיע אליהם בעתיד.

ב. באותו מכתב אנו רואים דבר תמוה הדורש ביאור:

בתארו את אופן גאולתו מבאר אדמו"ר הזקן "כי זה היום אשר עשה ה' עמנו הוא יום שנכפל בו כי טוב . . . וכשקריתי בספר תהלים בפסוק פדה בשלום נפשי . . . יצאתי בשלום". כלומר הגאולה יש בה תוכן וענין עמוק ונעלה ביותר הקשור עם "יום השלישי שהוכפל בו כי טוב" עם הפסוק "פדה בשלום נפשי" ועם עוד פרטים שבאותו מכתב – דברים שמעלתם מובנת אפילו לאנשים כערכנו וכ"ש וק"ו ליחידי סגולה שאליהם הופנה המכתב.

ולמרות זאת מאריך אדמו"ר הזקן במכתבו ומבאר "כי הפליא והגדיל ה'

נוסף לכך שגם שרים אלה הם לאמיתו של דבר "כגרוזן ביד החוצב בו" (בידי הקב"ה) הנה האריכות במכתב אדמו"ר הזקן אינה רק בנוגע לחלק זה שהם נתנו לו חופשה אלא בנוגע לפעולת הגאולה עליהם לאחר מכן וגם בנוגע לדבריהם שיינו ואמרו" כי מאת ה' היתה זאת היא נפלאת בעינינו.

ג. ומכיון שלמרות הפלא שבדבר המציאות היא אדמו"ר הזקן מאריך בענין זה במכתב הנ"ל מכתב שכתב לגדולי תלמידי הרב המגיד שהיו גדולים בפנימיות התורה שזהו (לכאורה) עיקר ענין הגאולה דיי"ט כסלו (אפשרות הפצת פנימיות התורה) ובהתחשב בדבריו של אדמו"ר הצ"צ על לשונו של אדמו"ר הזקן בכלל שזהו "לשונו הזהב" כלומר שכל מילה ומילה משקלה זהב (דברים שכותב הצ"צ על לשונו של אדה"י בכלל וכ"ש שהם חלים בצורה משמעותית יותר לגבי דברים שכתבו בנוגע למצבו של יהודי מצבו של נשיא בישראל ובקשר למאסר וגאולה הקשורים עם מצב כללות עם ישראל) – בהכרח לומר שיש קשר פנימי בתוכן שני העניינים הגאולה המאפשרת את הפצת פנימיות התורה והשפעתה על עמי הארץ.

אלא שהדבר נרמז בדבריו הקצרים של אדמו"ר הזקן שכן לשונו היא מדוקדקת וקצרה כדברי הרמב"ם בנוגע ללשון המשנה שהיא "דבר קצר וכולל עניינים רבים".

וקשר זה שבין שני העניינים הנ"ל אינו רק בפנימיות העניינים שבתחום ההבנה של אדמו"ר הזקן עצמו או יחידי סגולה אלה שאליהם הופנה המכתב מלכתחילה אלא היות שהמכתב הגיע סוף-סוף לידי כל אחד מישראל בהכרח לומר שקשר זה יש בו מובן פשוט והוראה מעשית בנוגע לפועל גם לאנשים כערכנו.

ודבר זה מוכרח בלאו הכי: כל אלה שהמכתב הגיע לידם מתעוררת אצלם מיד השאלה הנ"ל: בשעה שאדמו"ר הזקן עמד במצב של רוממות הנפש במצב של גאולה וכאשר חופשה ניתנה לו להפיץ את המעיינות בכל רחבי המדינה; כיצד הקדיש מזמנו היקר וטרח לכתוב במכתבים אלה עי"ד עניינים הקשורים לגוים?!

ובהכרח לומר שגם התשובה לשאלה זו היא בהישג ידו של כל אחד שהמכתב הגיע אליו ובפרט ע"פ תורת הבעש"ט (שהובאה ע"י רבותינו נשיאינו) שכל דבר שאדם רואה או שומע הוא יכול וחיוב ללמוד מכך הוראה בעבודתו לקונו ובפרט ענין חשוב כל כך מכתבו של אדמו"ר הזקן.

ובהתאם לכלל הידוע שדברי תורה הם

נשאלת השאלה: בשעה שאדמו"ר הזקן עמד במצב של רוממות הנפש במצב של גאולה וכאשר חופשה ניתנה לו להפיץ את המעיינות בכל רחבי המדינה; כיצד הקדיש מזמנו היקר וטרח לכתוב במכתבים אלה ע"ד עניינים הקשורים לגוים?!

"כפטיש יפוצץ סלע" מתחלקים לכמה ניצוצות (ראה שבת פ"ב ובכ"מ. וראה לקו"ש חכ"א ע"י 29 ואילך) ובפרט ע"פ מאמר רז"ל שיש ע"י פנים לתורה ועוד זאת – בכתבי האריז"ל איתא שיש ס"ר פירושים בכל ענין שבתורה בהכרח לומר שאחד הפירושים שבענין זה יש לו קשר ישיר לענין של מעשה בפועל גם לאנשים כערכנו.

ד. וי"ל בדרך אפשר הביאור בזה: במכתב זה מלמד אותנו רבינו הזקן שני עניינים כלליים האחד בנוגע לעבודת האדם בעצמו והאחד בנוגע לפעולתו עם הזולת.

הגאולה שבי"ט כסלו בכלל מלמדת אותנו שעל האדם לגאול את עצמו מהגבלותיו ולהתרומם מעבר לכל מדידה והגבלה.

אלא שאם ה"י אדה"י כותב במכתבו זה רק אודות פעולתה של הגאולה בנוגע להפצת פנימיות התורה וכ"י היתה קיימת אפשרות להניח שה"גאולה" בעבודת האדם צריכה להיות רק בעניני תורה ומצוות.

דהנה אמרו רז"ל על הפסוק "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" "בתוכו לא נאמר אלא בתוכם בתוך כאו"א מישראל" היינו שתכלית עבודתו של כאו"א מישראל – להיות מקדש ומשכן לו ית' וזהו כל חייו

לעסוק בתורה ומצוות" "היא חיינו ואורן ימינו". ובהתאם לכך עלול אדם לחשוב שההוראה מגאולת י"ט כסלו היא שעליו להפיץ את מעיינות החסידות בתוך המקדש הפרטי שלו עד ל"חוצה" שבתוכו.

על כך מלמד אותנו המכתב האמור שאין זה מספיק כי כשם שהגאולה בי"ט כסלו פעלה לא רק בעניני פנימיות התורה אלא גם על השרים והעמים כך גם ה"גאולה" הפרטית צריכה להיות לא רק בעניני תומ"צ אלא גם ב"כל מעשיך" ו"כל דרכיך" דהיינו בקיום הציווי ד"כל מעשיך יהיו לשם שמים" ו"בכל דרכיך דעה".

במלים אחרות: ההתעסקות בכל מעשיו לשם שמים ובכל דרכיך דעה צריכה להיות לא רק בהתאם לחיוב שבדבר ע"פ הדין שבנגלה דתורה (בשוי"ע) אלא עליו לעסוק בכך מתוך "נשמתא דאורייתא" מתוך חיות מיוחדת ובכוונה מיוחדת – ובלשון ההלכה: "לפנים משורת הדין" באופן של "מדת חסידות".

ובזמן הזה נוסף עוד ענין: בזמן הגמרא היו עניני "לפנים משורת הדין" בבחינת "מידת חסידות" וה"י צורך ללימוד מיוחד מכך שלמדוהו בגמרא (ב"מ ל ב) מהפסוק "אשר יעשון – זו לפנים משורת הדין" ועד שאמרו בגמ' (שם) "לא חרבה ירושלים אלא על שדנו בה דין תורה . . ולא עבדו לפנים משורת הדין" היינו שבזמן ההוא לא נכלל ענין "לפנים משורת הדין" ב"דין תורה"; אמנם בזמן הזה כבר נכללו דינים אלו בתוך השו"ע (ראה שו"ע חו"מ סרנ"ט ס"ה. שם סי"ב. וראה שו"ע אדה"י סקניו ס"ג) משום שבזמננו ה"לפנים משורת הדין" שבש"ס הוא בגדר דין.

וטעם הדבר הוא כי היות שנוסף בחושך העולם – מובן שיש להוסיף לעומת זה ב"אור" שבעולם.

ואם כן גם ההתעסקות ב"כל מעשיך יהיו לשם שמים" ו"בכל דרכיך דעה" באופן של "לפנים משורת הדין" ע"פ שו"ע עדיין איננה מבטאת מספיק את ענין הגאולה ויש לעסוק בכך גם לפנים משורת דין זה שבשו"ע!

ה. הוראה נוספת ממכתב אדה"י הנ"ל – בנוגע להנהגת האדם בתוך סביבתו ובהקדים:

ההתעסקות ב"מעשיך" וב"דרכיך" (שצריכה להיות תוך כדי מעשה ועבודה כפשוטה כדברי המכילתא "ששת ימים תעבוד – זו מצות עשה") נעשית בזמן הגלות באופן של מגע ומשא עם אומות העולם; כך רצה הקב"ה שבזמן הגלות יצטרכו בני ישראל

לעזרתם של "זרים" [בטרם בוא המצב של "ועמדו זרים ורעו צאנכם"] המושלים בכיפה ודוקא כאשר שלום אצלם – נעשה שלום גם אצל בני ישראל ובלשון הפסוק "כי בשלומה יהי לכם שלום". ומטעם זה נקבע גם הכלל ש"דינא דמלכותא דינא".

ודבר זה ש"דינא דמלכותא דינא" אינו בסתירה לדיני התורה שהרי ידוע מה שמבואר בפוסקים שבמקום ש"דינא דמלכותא" עומד בסתירה לדין בשו"ע לא קיים אז הכלל "דינא דמלכותא דינא" כי דיני התורה לא "הלכו" לכתחילה לגלות שהרי זאת התורה לא תהיי מוחלפת התורה אין בה שום שינוי מזמן ביהמ"ק לזמן הגלות; הכלל "דינא דמלכותא דינא" חל רק בענינים כאלה שבהם קובע מלכתחילה ע"פ התורה "מנהג התגרים" וכיו"ב ומנהגי המדינות וכו' [הקשרים דרך אגב עם מזלה של כל מדינה ומדינה] ועוד זאת – המעיין בדברי הפוסקים יבין שעצם "דינא דמלכותא" מקבל את התוקף של דין תורה!

[וע"ד הנאמר בכ"מ לגבי הוראות הרופא שהיות שהתורה אמרה שבמצב של העדר הבריאות יש לקיים "ונשמרתם מאד לנפשותיכם" ע"י "ורפא ירפא" הרי הממלא את הוראות הרופא מקיים בכך את דין [התורה].

בהתאם לכך יכול אדם לחשוב שעליו להסתפק במילוי "דינא דמלכותא" ו"דרשו בשלום העיר גוי כי בשלומה יהי לכם שלום" – מבלי להשפיע משהו משלו בתור איש יהודי ובכך לקדש את השם.

הרי ביחס לזה ידוע הסיפור המפורסם עם ר' שמעון בן שטח עם האבן הטובה והחמור וכו' (דברים רבה פ"ג ה) שהתנהגותו המיוחדת של ר"ש בן שטח גרמה לקידוש שם שמים שאין כמוהו!

ומזה אנו למדים שאין על היהודי להסתפק בקיום "דינא דמלכותא" אלא עליו להתנהג גם ביחס לגויים באופן של "לפנים משורת הדין" "באמונה" כך שהדבר יגרום לקידוש השם.

[והרי הסיפור עם ר"ש בן שטח הי' בזמן הסנהדרין בזמן שביהמ"ק הי' קיים ור"ש בן שטח עצמו כבר חזר באותו זמן ממצרים והי' מחברי הסנהדרין – ואעפ"כ הוא מצא לנכון להדגיש במיוחד כיצד יש להשתדל לקדש שם שמים גם בעיניו של ישמעאלי.

וסיפור זה יש בו גם תוקף של הוראה שהרי הוא חלק מה"תורה" (מלשון הוראה) ולא עוד אלא שיש בו מעלה יתירה אפילו לגבי שאר החלקים שבתורה ושלא כדעת הטועים שסיפורי התורה אינם הוראות ח"ו

למרות שיש הבדלה בין ישראל לעמים ולמרות שקיימת הטענה (טענת המבלבלים) "דיו שיפקיע את עצמו" ולמה לו להתעסק עם אוה"ע ושרי המדינה – הרי ע"פ התורה קיים החיוב לדאוג גם לאומות- העולם שסביבו

– שהרי ידוע שאין למדין הלכה לא ממשנה וכו' ולא מהלכה עד שיאמר לו הלכה למעשה ומעלה יתירה במעשה בפועל ד"מעשה רב" כך שהעובדה שדבר זה אירע במעשה בפועל דוקא – מהווה הוראה ברורה ביותר].

ובלשון הגמרא (שבת לא א) שאחת השאלות ששואלים את האדם לאחר מאה ועשרים שנה היא – "נשאת ונתת באמונה" היינו שלא מספיקה ההתנהגות הנראית כהולמת וצודקת אלא צ"ל "באמונה" עוד יותר מ"דינא דמלכותא" וכו'.

וחשיבות הדבר מודגשת בכך שאפילו בשעה שאין לו לאדם אפשרות לתקן זאת (לאחר מאה ועשרים) בכל זאת שואלים אותו שאלה זו.

והיות שקיום ציווי זה ד"נשאת ונתת באמונה" הוא מחמת היותו ציווי **התורה** אשר "דרכי" דרכי **נועם** וכל נתיבותי **שלום** – מובן שהתנהגות זו פועלת על הסביבה באופן של נועם ושלום קידוש השם בעיני מלך המדינה ושרי המדינה ושרי העמים וכו'.

1. במלים אחרות:

ע"פ התורה אין לו ליהודי להסתפק בכך **שהוא** מקיים את מצוות התורה אלא עליו לעשות את כל התלוי בו להשפיע גם על אומות-העולם שסביבו ע"י קידוש השם וכיו"ב.

ולמרות שיש הבדלה בין ישראל לעמים ולמרות שקיימת הטענה (טענת המבלבלים) "דיו שיפקיע את עצמו" ולמה לו להתעסק עם אוה"ע ושרי המדינה – הרי ע"פ התורה קיים החיוב לדאוג גם לאוה"ע שסביבו ובלשון הפסוק "ודרו בשלום העיר אשר הוגליתם שמה והתפללו בעדה" והרי "שלום העיר" יכול להיות רק כאשר "העיר" או "המדינה" מתנהגת בהתאם להוראת התורה.

וכמובא ברמב"ן (ובספרי כמה גדולי ישראל) ש"שלום העולם" יש לו קיום ע"י שבע מצוות בני נח המבטיחות שיהי "לא לתוהו בראה" (אלא) "לשבת יצרה". ובפשטות הענין ששבע מצוות בני נח עם כל סעיפיהם [שלושים מצוות (ראה חולין צב סע"א)] – אלה הם יסודות הקיום של ישוב בני אדם בכל העולם כולו כנראה בחוש.

וזהו מה שפוסק הרמב"ם בספרו (הלי מלכים פ"ח הי"י) ש"צוה משה רבינו מפי הגבורה לכופ את כל באי העולם לקבל מצוות שנצטוו בני נח" ובהדגשה – שציווי זה הי' בשעת מ"ת לישראל יחד עם נתינת כל שאר תרי"ב מצוות היינו שעל כל אחד ואחד מישראל מוטל חיוב מיוחד להשפיע על אוה"ע לקיים את שבע מצוות בני נח...

2. לאחר הקדמה זו נוכל להבין מדוע האריך אדמו"ר הזקן במכתבו האמור בנוגע לפעולת הגאולה על אומות העולם ואת ההוראה שיש ללמוד מכך:

היות שתפקידו של כל יהודי הוא לא להסתפק בהפצת היהדות בתוך סביבתו וכו' אלא עליו גם להשתדל "לכונן כל באי העולם" שיקיימו שבע מצוות בני נח – מלמד אותנו רבינו הזקן שפעולת גאולתו היתה גם בכיוון זה שהעמים והשרים גם הם הרגישו שזהו מצב של גאולה כך שהם הושפעו מכך לטובה.

הגילוי הנעלה שהי' בעת הגאולה פעל על השרים שהחליטו ע"ד הגאולה שגם הם יכירו שאין הם אלא כגרון ביד החוצב ולא עוד אלא שיבינו כי "מאת ה' היתה זאת היא נפלאת בעינינו!"

ועוד זאת: מבואר במפרשי המקרא בנוגע לפרעה מלך מצרים (הגלות הראשונה שהיא השורש לכל הגלויות) שטענתו "לא ידעתי את הו"י" היתה: אינני מכיר בשם הו"י שלמעלה מהטבע אלא בשם אלקים (בגימטריא הטבע) וכמ"ש "אלקים יענה את שלום פרעה"; טענתו של פרעה היתה ששם הו"י שייך לבני ישראל ואילו בנוגע לאומות העולם נאמר בכתוב "אשר חלק ה' אלקיך אותם לכל העמים תחת כל השמים" (ואתחנן

ד (יט) כלומר שהם מקבלים חיותם משם אלקים לשון רבים ממלאכים שבשמים ועד למזלות שבשמים.

ורק לעתיד לבוא נאמר "ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר יחדיו כי פי הוי' דיבר" דהיינו שאז יהי גילוי שם הוי' גם לעמי הארץ וזה יפעול עליהם שיהי "ועמדו זרים ורעו צאנכם".

וגם ענין זה נפעל בעת גאולת י"ט כסלו כפי שמדגיש רבינו הזקן שהשרים ענו ואמרו (לא "מאת האלקים" אלא) "מאת הוי' היתה זאת היא נפלאות בעינינו!"

ולא עוד אלא שהכריזו על כך בקול רם וכו' כדאיתא בגמ' (סוטה לג א) ד"וענו ואמרנו" היינו בקול רם.

ופעולת הגילוי דשם הוי' היתה בארץ למטה ביותר כמודגש כמה פעמים בלשון אדמו"ר הזקן במכתב הנ"ל "הפליא והגדיל ה' לעשות בארץ" וכו'.

וטעם הדבר הוא – משום שבי"ט כסלו היתה "טעימה" של הגאולה דלעתיד כאשר יהי "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר".

ח. וזהו הביאור מדוע האריך על כך אדמו"ר הזקן במכתבו (אריכות בכמות ובאיכות):

היות שכל הגילויים דלעתיד תלויים במעשינו ועבודתינו במשך זמן הגלות משום שאין הקב"ה רוצה שקבלת הגילוי דלעתיד תהי בבחינת "נהמא דכיסופא" וכמארז"ל "רוצה אדם בקב שלו מתשעה קבין של חבירו" – ולכן קבע הקב"ה עצם הטוב וטבע הטוב להיטיב – שגם בעבודת האדם יהי ענין שהוא הכנה לגילוי הנ"ל.

בין אם יתקבלו הדברים הנ"ל ובין אם לאו – העיקר הוא שיעסקו בכך במעשה בפועל היינו שכל אחד יעסוק מן הטעם הנראה לו בהפצת שבע מצוות בני נח בין אוה"ע ועל-אחת-כמה-וכמה – בהפצת היהדות בין בני ישראל

שהשרים אמרו כי מאת ה' היתה זאת כו' – שגם זה הוא חלק מהפצת המעיינות חוצה ותכלית הפצת המעיינות חוצה.

ובהתאם לכך כאשר המכתב הנ"ל מגיע לידי של משהו ובפרט ביום זכאי די"ט כסלו [וכאמור לעיל שמדי שנה בשנה נפעל בזה תוקף וחיזוש מיוחד] – צריך הדבר לעורר אותנו עוד יותר לעסוק בהשפעה על אוה"ע לקיים ז' מצוות בני-נח.

והעבודה צריכה להיות כפי הנלמד מן הפסוק "פדה בשלום נפשי מקרב לי כי רבים היו עמדי": גם "ברבים" היינו גם באוה"ע הנמצאים ברשות הרבים צריך לפעול "פדה בשלום" שיעסקו בשבע מצוות בני נח; והדבר צריך להיות מתוך דרכי נועם ודרכי שלום; ועד שאומות-העולם עצמם יעסקו בכך – ע"ד מ"ש בירושלמי (סוטה פ"א סה"ח) עה"פ "כי רבים היו עמדי" שגם אנשי אבשלום התפללו לנצחוננו של דוד!

והרשות והיכולת נתונה לכל אחד לעסוק בכך ולהצליח.

ט. ויהי רצון שבין אם יתקבלו הדברים הנ"ל ובין אם לאו – העיקר הוא שיעסקו בכך במעשה בפועל היינו שכל אחד יעסוק מן הטעם הנראה לו בהפצת שבע מצוות בני נח בין אוה"ע ועאכו"כ – בהפצת היהדות בין בני ישראל ובפרט הפצת המעיינות חוצה.

וכל זה יהי מתוך שמחה וטוב לבב אשר השמחה פורצת גדר ולכן זה ימהר עוד יותר את פריצת גדרי הגלות והגבלות הגלות ויעלה הפרץ לפנינו – משיח צדקנו שיהי מגזע פרץ בן יהודה בן יעקב ויצחק ואברהם ובמהרה בימינו ממש וארו עם ענני שמיא "אחישנה" ממש.

ובפשטות – הרי זה ע"י הפצת שבע מצוות בני נח בכל מקום בעולם גם במקום שבו עדיין לא נמצאים שם יהודים וכו' כי העובדה שנודע ליהודי שמקום זה ישנו במציאות והעובדה שיש לו קשרי מסחר וכו' במקום זה ניתנה לו מאת הקב"ה כדי שיוכל להשפיע במקום זה שיהי "לשבת יצרה" ובזה לעשות הכנה מתאימה לגילוי שם הוי' גם לאוה"ע לע"ל.

וכח מיוחד ניתן לעבודה זו בי"ט כסלו ביום שבו היתה כבר "טעימה" מגילוי זה ע"י

מרמלשטיין - מסעדה בטעם ביתי

Mermelstein Caterers

MAYER KOHEN

351 KINGSTON AVENUE

BETWEEN CARROLL & PRESIDENT STREETS

778-3100

Thursday & Friday SPECIAL:

* 2 Roasted Chickens
* Fish * Kugel * 1 Salad
ONLY \$19.75

Let us cater your simcha...